No. 49. 1825.

BREDASCHE COURANT

ZATURDAG den 3 DECEMBER.

NOORD-AMERIKA.

WASHINGTON den 24 September. De vrij uitvoerige proclamatie van den heer *Noach*, aan de joodsche natie; waarbij hij zijn volk, gemeenschappelijk met de belijders van alle godsdienstige gezindheden, uitnoodigt, om zich in *Grand' Island* te komen vestigen, heeft blijkbaar ten doel, om de bevolking van Amerika te begunstigen en aantemoedigen, alzoo in dezelve de gunstige staat en goede gelegenheid des lands ten hoogste wordt verheven Intusschen moet men verbaasd staan over de aanmatiging van dezen heer *Noach*, welke uit den volgenden aanhef dier proclamatie blijken zal:

» Alzoo het den Almagtigen God behaagd heeft, zijn uitverkoren volk kenbaar te maken het naderende tijdstip, waarin hetzelve ter vervulling der beloften aan het geslacht van *Jacob* gedaan, als eene belooning zijner godvruchtige standvastigheid en zegepralende getrouwheid, uit de vier werelddeelen bijeen zal verzameld worden, om zijnen rang en aanzien onder de volkeren des aardbols te hernemen, en alzoo de thans, onder beschaafde natien, heerschende vrede, de voortgang van het onderwijs in de wereld, en de bestaande algemeene geest van liberalismus en verdraagzaamheid, te gelijker tijd met andere, tot verlichting en vrijheid gunstige verbeteringen, op eene bijzondere wijs, dit naderende tijdstip aantoonen: » *dat vrede op den aardbodem, welgezindzindheid onder het menschdom*," met eenen weldadigen en uitgestrekten invloed zullen boven drijven, en dat het oude volk van God, het eerste dat Gods Eenheid en Almagt heeft verkondigd, in deszelfs erfland staat hersteld te worden, om de regten van een oppermagtig en onafhankelijk volk te genieten: Zoo is het dat IK MORDECHAI MANUEL NOACH, Burger der Vereenigde Staten, voormalige consul der genoemde Staten, bij de stad en koningrijk van Tunis, groot scheriff van New-York, raadsheer en, *bij de gratie Gods, Regeerder en Regter over Israël*, deze mijne proclamatie heb uitgevaardigd, wordende hierbij aan de Joden, in de gansche wereld aangekondigd dat eene schuilplaats voor hen wordt bereid en aangeboden, waar zij kunnen genieten dien vrede, die ondersteuning en dat geluk, welke hun, door de onverdraagzaamheid en verkeerde regeringsvormen van vroegere eeuwen, zijn onthouden geworden; eene schuilplaats, in een vrij en vermogend land, waar eene uitgebreide bescherming wordt verleend aan hunne personen, aan hunnen eigendom en aan hunne godsdienstige regten; eene schuilplaats, in een land, belangrijk door deszelfs uitgestrekte bronnen, door de rijkdommen van zijnen grond en de gezonde luchtstreek, waar nijverheid aangemoedigd, opvoeding aangekweekt en goede trouw beloond wordt; *een land van melk en honing*, alwaar Israël in vrede *onder den wijnstok en den vijgeboom*, zijn verblijf kan houden, en waarin ons volk zich zoo gemeenzaam kan maken met de regeringswetenschap, met de verlichting, met het onderwijs en de beschaving, dat hetzelve in staat kan worden gebragt tot die groote en eindelijke herstelling in hun oud erfland, welke de tijden zoo duidelijk aanwijzen."

De majoor zegt verder op eene andere plaats:

» Het is mijn wil dat er er eene volkstelling der Joden door de wereld zal gedaan worden; met opgave der personen, van hunnen ouderdom en beroep; en dat die in de registers der sijnagogen, waar zij hunne godsdienst uitoefenen, zal worden ingeschreven, met bijzondere opteekening der zulken, welke in nuttige kunsten en wetenschappen bedreven zijn, of in kunde hebben uitgemunt.

» Den zoodanigen van ons volk, welke uit ouderdom, plaatselijke gehechtheid of eenige andere oorzaken, verkiezen te verblijven in de onderscheidene gedeelten der wereld, welke zij thans respectivelijk bewonen, en waarin zij door openbare magten met liberaliteit worden behandeld, wordt de inwoning veroorloofd en bijzonderlijk aanbevolen getrouw te zijn aan de regeringen, welke hen aldus behandelen. Het is echter te verwachten, dat zij zullen behulpzaam zijn en aanmoedigen de landverhuizingen van jonge en ondernemende lieden, en zich zullen beijveren naar dit land te doen vertrekken de zoodanigen, welke onze nationale sterkte en karakter door hunne nijverheid, eer en vaderlands liefde kunnen doen toenemen.

» De Joden, welke bij verschillende souvereinen van Europa in militairen dienst staan, worden gelast, tot nadere bevelen, hunne rangen te behouden en zich met braafheid en getrouwheid te gedragen.

» Ik beveel, dat er eene stipte onzijdigheid zal plaats hebben in den tegenwoordigen strijd tusschen de Grieken en de Turken; dit wordt veiligheidshalve voorgeschreven ten behoeve van de talrijke bevolking der Joden, die onder de geweldadige heerschappij der Ottomannische Porte zuchten."

(In deze proclamatie benoemt de heer *Noach* verscheidene personen in Europa tot zijne commissarissen, onder welke de eerw. *Abraham Cologna*, opper rabbijn te Parijs, en president van het Israëlitische opper-consistorie in Frankrijk. Deze rabbijn heeft aan het *Journal des Débats* eenen brief gerigt, in welken hij, na het ontkennen van den last en het gezag van den heer *Noach*, zoo wel als van den tekst der profetie, welke eene Noord-Amerikaansche moeras als vereenigings-punt zou hebben aangewezen, om aldaar de verstrooide overblijtselen van Israel te verzamelen, hem, zoo wel in zijnen naam, als in dien van de eerw. heeren *Hierschel* en *Moldola*, opper rabbijnen te Londen, bedankt: voor en volstrekt weigert aan te nemen de benoeming, met welke hij hen wel heeft gelieven te begunstigen » Wij verklaren," dus luidt het stuk, » dat, volgens onze leerstellingen, Gode alleen het tijdstip van Israëls herstelling bekend is, dat Hij alleen, aan geheel de wereld, hetzelve door duidelijke teekenen zal bekend maken, en dat elke poging tot verzameling, welke een doel van volks-bestaan (politico-nationaal) mogt hebben, ons, als eene misdaad van gekwetste Goddelijke magt, verboden is.")

DUITSCHDAND en Aangrenzende Rijken.

FRANKFORT den 27 November. Een schipper, welke omstreeks den 12 dezer in Trieste is aangekomen meldt, dat hij 22 dagen te voren uit Alexandrie is gezeild, en dat alstoen de vereenigde turksche vloten, met het korps landings-troepen voor Morea bestemd aan boord, reeds in zee waren gestoken; dat hij de genoemde vloten in de wateren van Candia heeft ingehaald, en dezelve tot den 3den op de hoogte van Navarino heeft verzeld, zonder iets van eenig grieksch smaldeel te vernemen; dat hij de vereenigde vloten aldaar heeft verlaten, en zijne reize naar Trieste heeft vervolgd.

F R A N K R IJ K.

MARSEILLE den 21 November. Naar men verneemt bestaan de turksche en egyptische vloten, welke den 17 18 en 19 October Alexandria hebben verlaten, uit 65 fregatten, korvetten, brikken en andere oorlogs-vaartuigen, 17 branders en een stoomschip. Van de transportschepen voeren 10 de turksche en 40 verschillende europeaansche vlaggen; dezelve zijn gehuurd tegen eenen prijs van 600 harde piasters het schip van 200 tonnen. Het aantal der ingescheepte troepen wordt op 8000 man begroot, alle op de wijze der Europeanen in den wapenhandel geoefend. De staf bestaat meerendeels uit europeaansche officieren, onder welke een aantal franschen. De artillerie, welke deze afdeeling met zich voert, is niet talrijk, maar in goeden staat. De hospitaals-inrigtingen zijn in den besten toestand. — Omtrent de bestemming der expeditie was niets zekers gebleken. Men verhaalde in Alexandria, dat het ontwerp voor den togt dezer afdeeling kort te voren uit Konstantinopel was aangekomen, en dat het werd toegeschreven aan den ambassadeur van eene der groote mogendheden; sommigen waren daar ter stede niet vreemd van het denkbeeld, dat het gros der expeditie wel tegen Missolongi bestemd konde zijn, aan welks vermeestering de Verhevene Porte zich, naar het schijnt, grootelijks laat gelegen liggen. — Zoo men aan de loopende geruchten geloof wilde geven, moest van den uitslag dezer expeditie het voordeel afhangen, 't welk de Porte en de Onderkoning van Egipte in 't vervolg aan den franschen handel zouden toekennen.

PARIJS den 27 November. Het committé ten behoeve der Grieken, hier te lande gevestigd, heeft op nieuw de liefdadigheid der Franschen trachten aantesporen. Het ontveinst niet, dat de ongelukkige verdeeldheden onder gezegde natie ten gevolge hebben gehad, dat van de britsche gelden niet al dat nut is getrokken, 't welk dezelve hadden kunnen te weeg brengen, doch dat penningen, voor het aankoopen van krijgsbehoeften en het uitrusten van geregelde troepen, welker aantal, twee maanden geleden, reeds 1500 man moet bedragen hebben, gedurende den winter wel besteed wordende, voor den aanstaanden veldtogt de heilzaamste uitkomsten kunnen opleveren.

GROOT-BRITTANNIE

LONDEN den 25 November. Zaturdag ll. is de nieuwe catholijke associatie te Dublin vergaderd geweest. Bij die gelegenheid heeft men geresolveerd, om een committé te benoemen, ten einde een onderzoek te bewerkstelligen omtrent den staat der Kerk in de Nederlanden. Een enkele der aanwezigen heeft meenen te moeten opmerken, dat men in Ierland genoeg te doen vond; dat het ongeraden was, en zelfs nadeelig konde worden, om zich met het gebeurde in vreemde landen te gaan bemoeijen; — doch het heeft niet mogen baten en het voorstel is aangenomen. — Men heeft zich bij die

[*Het vervolg op den kant van deze blads.*)

gelegenheid hoogelijk beklaagd over alle de engelsche dagbladen, zonder eenig onderscheid, ten aanzien van hunne grondstellingen omtrent Ierland, en zich daarentegen beroemd over de vreemde en wel bijzonder over het fransche ministeriele avondblad. — Verscheidene der genen, welke bij die gelegenheid het woord voerden, hebben zich eene zeer hevige en dreigende taal veroorloofd, welke in de oogen van gematigde staatkundigen geenszins geschikt is, om de zaak der emancipatie te bevorderen.

— Men heeft een franschen slavenhaler met 700 Negers, naar Martinique bestemd, aangehouden, op welken deze ongelukkigen op de wreedaartigste wijze waren opeengestapeld en vastgeklonken.

N E D E R L A N D E N.

'S GRAVENHAGE den 28 November. Op een adres van den bisschop van Namen; heeft Z. M. den 20 dezer het volgende besluit genomen:

1°. Dat de jongelingen, die na den 11 Julij laatstleden zijn opgenomen in bisschoppelijke seminarien, aldaar niet zullen kunnen verblijven, en door de hoofden dier gestichten, op het ontvangen van de mededeeling van dit ons besluit, dadelijk uit dezelven zullen worden verwijderd.

2°. Dat van het vastgestelde bij het eerste lid dezes, voorloopig zullen zijn uitgezonderd alle jongelingen, na den 11 Julij 1825 opgenomen, welke zullen kunnen aantoonen aan eene der rijks hooge scholen, of ook aan een der athenæa, alwaar opzettelijke leerstoelen voor de wijsbegeerte bestaan, zoodanige lessen in de wijsbegeerte ontvangen, en met vrucht te hebben bijgewoond, als voldoende zouden zijn geweest, om aan eene hooge school, tot de faculiteitslessen te worden toegelaten.

3°. Dat de jongelingen, welke in dit geval verkeeren, door tusschenkomst van den gouverneur der provincie, in welke het seminarium gelegen is, waarin zij zich bevinden, aan onzen minister van binnenlandsche zaken de noodige bewijzen van de door hun gedane studien zullen overleggen, en dat gemelde minister daarover aan ons rapport uitbrengen en onze beslissing vragen zal.

4°. Dat de jongelingen, op grond van het tweede

(*Het vervolg op de andere bladzijde.*)

lid dezes, voorloopig in het seminarium verbleven, welke op den 1 Januarij 1826, in gebreke mogten zijn geweest, gehouden zullen zijn op gezegden 1 Januarij 1826, het seminarium te verlaten; en

5°. Dat de jonge lieden, die voortaan op de hooge scholen en op het athenæum bovengenoemd, dezelfde lessen gedurende den tijd van twee jaren zullen hebben bijgewoond, welke voor de kweekelingen van het collegium philosophicum zijn voorgeschreven, ook in het vervolg in de bisschoppelijke seminarien zullen kunnen worden opgenomen, na dat zij vooraf te *Leuven* de examina, waaraan gezegde kweekelingen onderworpen zijn, behoorlijk hebben doorgestaan.

BRUSSEL den 26 November. Bij vonnis van de correctionele regtbank, van gisteren, is *Daniel Herfeld*, landbouwer te wemmel, overtuigd van eenvoudige centen te hebben verzilverd, en als stukken van 25 centen uitgegeven te hebben, tot drie jaren gevangenis veroordeeld.

LEUVEN den 28 November. Voor eenige dagen heeft men alhier de tijding ontvangen, dat de arrondissemeurs-inspecteur der belastingen zou verplaatst worden, of liever men zag een paar woorden over die verplaatsing in de Antwerpsche courant. Een oogenblik daarna was het nieuws door de geheele stad verspreid; men juichte en wenschte elkander geluk; eenigen maakten katten-muzijk onder de ramen van den verplaatsten inspecteur en wenschten hem al spottende eene goede reis. De gewapende magt heeft daarop het volk doen uit een gaan en de vreugde zoo wat gestuit; intusschen is de rust niet gestoord geworden.

AMSTERDAM den 28 November. Volgens berigten uit Batavia van den 26 Julij, is Soupa door de troepen van den generaal *van Geen* vermeesterd, en de expeditie naar Celebes daardoor met den gelukkigsten uitslag bekroond.

ROTTERDAM den 28 November. Van Batavia schrijft men, den 3 Augustus, dat er in de residentie van Djocjocarta een opstand plaats heeft, aan welks hoofd zich de prins *Dipo Negro*, een der voogden van den Sultan, bevindt. Op den 27 Julij werd hij en een andere pan gerang, *Mankoe Boemie* genaamd, in zijne positien aangevallen door een detachement Nederlandsche troepen, doch zonder beslissenden uitslag. De oproerigen hielden geen stand, zoodra zij de troepen zagen aanrukken. Op den 29 begaf zich de gouverneur van Samarang naar Souracarta, ten einde maatregelen te beramen, om dezen opstand te stuiten, en vond er alles in rust, en te Djocjocarta was, naar de laatste berigten, de orde ook hersteld, hoewel er dagelijks troepen van Samarang naar de plaats van het oproer trokken.

Nog heeft men vernomen, dat de sultan van Soolo aan het gouvernement den oorlog verklaard heeft en zij ne troepen twintig mijlen van Samarang staan; men vreest dat de keizer van Jug-Jug-Jarta zich met hem zal vereenigen. De generaal *de Kock* is vertrokken, om zich bij de troepen te voegen. Op Macassar waren de Buggezen oproerig. De Chinezen en inwoners van Poptianna en Bangermassin zijn mede in opstand, en hebben, zoo men zegt, de residenten vermoord.

Mengelingen.

CHARADE.

Twee deelen van een rijtuig zijn
In naam gelijk een' stad,
Terwijl het geen een graver doet,
Ook zoo een stad bevat.

Een dorp van Neêrlands noordlijk deel,
Geeft ook een, twee te zaam;
Daarbij is 't een driegrepig woord;
Ligt raadt men nu mijn' naam.

ANEKDOTE.

Eene nog niet lang getrouwde vrouw, geeuwde onophoudelijk in tegenwoordigheid van haren echtgenoot, zoo dat deze eindelijk vraagde: of hij haar verveelde? „ dat niet," antwoorde zij, „ maar *wij beide zijn één*, en ik verveel mij altijd, als ik *alleen ben*."

MARKT-PRIJZEN der Stad Breda, van den 2 December 1825.

	Gl.	Cs.
Het Mudde Tarwe . . . . *f*	5:	49
——— Rogge	3:	80
——— Gerst. (zomer)	00:	00
——— Boekweit	3:	64
——— Haver	00:	00
Fijn Tarwen Meel of Bloem Ned. pond. .	00:	28
Grof ——— . . idem	00:	00
Boter . . . . . idem	00:	60
Nieuwe Zand Aardappelen [Vat of Mudde].	1:	60
't ½ Ned. pond Fijn Tarwe Brood . . .	00:	14
De 1 — — Grof. idem. . . .	00:	14
De 1 — — Boekweit	00:	14
De 3 — — Roggen Brood . . .	00:	21
Het Ned. Pond Rundvleesch . . .	00:	40
——— Kalfsvleesch . . .	00:	45
——— Schapenvleesch . . .	00:	45
——— Versch Varkenvleesch . .	00:	35
——— Gerookt . idem . . .	00:	75
Het 500 pond Hooi	00:	00
——— Stroo [Rogge] . . .	00	00
Het 1000 Eiken Telhout . . .	2:	70
——— Doof Hout . . .	1:	60
De Kar Spaanders . . .	3:	10
——— Struiken . . .	3:	40
De 100 Mutsaard . . .	2:	80

30 in het last

§ § Op den 1 December 1825, te *Gastel* bij *Breda*, overleden: de WelEerwaarde Heer ECO JOHANNES JACOBUS ECOMA, Leeraar der Hervormde Gemeente aldaar, in den ouderdom van 70 Jaren.

M. VERSTEEG,
Uit aller Naam.

(*Het vervolg op den kant van deze bladzijde.*)

Te BREDA bij F. B. HOLLINGÉRUS PIJPERS, Boekdrukker & Boekverkooper.